

На основу члана 41. Статута Медицинског факултета Универзитета у Нишу, Наставно-научно веће на седници од 08.10.2007. године, донело је

КОДЕКС ПРОФЕСИОНАЛНЕ ЕТИКЕ МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

1. Кодекс професионалне етике Медицинског факултета представља:
  - a. академски завет академских грађана самима себи,
  - b. кодекс личне одговорности за аутономију личности, професије и академских институција; за циљеве, начине и резултате остваривања циљева ради којих Медицински факултет постоји.
2. Академски грађани верују да наука и примена науке у складу са етичким принципима јесу добро за све људе. У томе налазе смисао постојања академских институција, професионалне посвећености и личне одговорности за упознавање, очување и тежњу да обогате свет истраживања и стварања вечно младог духа.
3. Примарна одговорност свих академских грађана, наставника, сарадника и студената јесте да траже, бране и практикују истину, онако како је разумеју и схватају, у атмосфери дијалога и толеранције. Из тог разлога треба да теже развијању и унапређивању сопственог знања и компетенција. Обавезни су да развијају критичку само-дисциплину и правичност у стицању, преношењу и примени знања тј. да поседују интелектуално поштење.
4. Наставници, сарадници и студенти треба да поступају у складу са својим најбољим знањем и да своје знање усавршавају и вреднују према највишим, најстрожијим критеријумима који важе за научно и стручно знање. Дужни су да своје знање и умеће никада не употребе супротно принципима етичког кодекса. Личним примером треба да показују поштовање тих принципа.
5. Ниједан начин стицања знања - ни научно и стручно истраживање, ни путем примопредаје у васпитно-образовном систему - и ниједан начин примене знања, не смеју угрозити врховну вредност хуманости.
6. Наставници, сарадници и студенти Медицинског факултета су дужни да стекну и безусловно поштују персоналну, професионалну и институционалну аутономију; да у свом професионалном раду и одлучивању поступају слободно, дакле, самостално, не подлежући притисцима било које врсте, независно од тога ко, у име кога или чега врши притисак. Све то подразумева и јавну одбрану сваке академске аутономије, сваког члана академске заједнице, професије, Медицинског факултета и Универзитета.
7. Наставници, сарадници и студенти Медицинског Факултета треба да говоре академским, стручно-медицинским језиком, а као чланови Медицинског факултета и као грађани су одговорни за јавно изговорену реч и културу говора.

8. Академски грађани треба да поштују и своје учитеље и своје ученике. Учитељи треба да несебично преносе своје знање ученицима и да стимулишу критички и креативан однос ученика у процесу усвајања знања.
9. Наставници и сарадници треба да подстичу слободан прилаз учењу својих студената. Треба да испољавају најбоље моралне и стручне стандарде у својој дисциплини. Треба да исказују поштовање према студентима као личностима и да буду истински интелектуални водичи и саветници тј. ментори.
10. Наставници и сарадници треба да настоје да успоставе коректан академски однос са студентима и да осигурају да њихово оцењивање студената буде такво да свака оцена за сваког студента тачно вреднује искључиво вредности релевантне за оцењивање. Дужни су да негују однос узајамног поверења са студентима.
11. Поштујући личност сваког студента, нико не сме ни речју ни делом повредити достојанство иједног студента.
12. Наставници, сарадници, истраживачи или било који члан колектива, не сме да искоришћава, злоставља и дискриминише ниједног студента. Не само да наставници и сарадници не смеју да се тако односе према студентима, него ниједан академски грађанин не сме да се тако односи према ниједном академском грађанину, ни према било којем човеку, ни у академским институцијама ни изван институција. Ниједан академски грађанин не сме дискриминисати другог на било којем основу, према томе, ни на основу пола, старости, стања здравља, биофизичких, душевних и духовних особености, социјалног порекла или социјалног статуса, расе, националности, верских и политичких уверења, естетско-естетичких ставова, филозофских или научних теоријско-методолошких разлика, или на основу било које индивидуалне и групне разлике човека од човека.
13. У обављању професије, академски грађани треба да буду независни од политичких, верских и других убеђења која су инкомпатибилна са стручним и етичким начелима професије.
14. Када су у прилици да следе неке друге интересе, академски грађани никада не смеју дозволити да ти други интереси озбиљније угрозе нити да компромитују њихову слободу, истраживачки и стваралачки дух.
15. На наставни процес и остваривање других професионалних циљева и задатака, на избор у органе управљања Медицинског факултета, никада и никако не смеју да утичу интервенције, лобирања, уцене, притисци, мито, корупција, мотиви зараде и слични видови компромитовања, чиме се, иначе, крше стручни критеријуми, етички принципи и правне норме.
16. Академски грађани треба да својим личним примером показују како треба радити и односити се према колегама, наставницима и студентима и сваком човеку. Треба да буду достојни поштовања и слободни да поштују.
17. Академски грађани негују колегијалне односе међусобног поштовања и разумијевања, недељиве од разумевања и осећања академских вредности.

18. Запослени и студенти су обавезни да у јавности и средствима информисања штите интегритет и углед Медицинског факултета на начин којим не угрожавају општа правна начела и опште усвојена правила пословне културе.
19. Наставници и сарадници имају право и обавезу да учествују у животу академске заједнице. Поштују и бране слободу и права других. У размени критика и идеја дужни су да поштују мишљење других, да поштују академско понашање и настоје да буду објективни у професионалном вредновању колега. Исти ови академски узуси важе и за односе међу студентима, тј. за односе међу свим члановима академске заједнице.
20. Наставници, сарадници и студенти Медицинског факултета треба да развијају критичност, самодисциплину и правичност. Сва спорна питања треба да решавају у атмосфери дијалога и толеранције, сучељавањем аргумената, на основу релевантних принципа, чињеница и процене вредности. Хијерархија вредности аргумената и принципа аргументисања је индиферентна у односу на све друге хијерархије и професионалне и политичке и било које хијерархије моћи, силе и присиле.
21. Сваки члан колектива треба да савесно преиспитује и вреднује своје поступке, да открије, обелодани и исправи своје професионалне грешке, да достојанствено прими и поднесе одговорност за последице грешака. Уколико неко открије грешке својих колега, сарадника или било којег члана колектива, треба слободно да их обелодани и образложи. Одговорност за последице сопствених поступака је лична одговорност, недељива и неotuђива, знак је интелектуалне и моралне зрелости или безусловног само-поштовања личности.
22. На евалуацију студената, наставника и сарадника, тј. на услове проходности студената, избор и реизбор наставника и сарадника, стицање магистратуре и доктората, на избор у органе и тела институције, никада и никако не смеју да утичу интервенције и идиосинкразије, лобирања, уцене и притисци, мито, корупција и слични мотиви и разлози којима се, иначе, грубо крше стручни критеријуми, правне норме и етички принципи.
23. Као чланови академских институција, наставници и сарадници настоје да буду успешни наставници и сарадници а студенти да буду успешни студенти. Сви чланови академске заједнице су дужни да поштују правила академских институција, али то не ограничава њихову академску слободу да критикују и мењају правила.
24. Наставници, сарадници и студенти Медицинског факултета морају поштовати све позитивне законске прописе везане за интелектуалну својину, што подразумева забрану сваког вида злоупотребе интелектуалне својине.
25. При разматању могућности привременог или трајног прекида рада на Медицинском факултету, обуставе или завршетка службе, наставници и сарадници су дужни да сагледају последице такве намере и да је процењују и са становишта одговорности за услове континуитета наставног процеса.
26. Као чланови заједнице, академски грађјани имају права и обавезе као и други грађјани. Своје ангажовање изван Медицинског факултета усклађују са

обавезама на Медицинском факултету. Када штогод говоре или чине, али не у улози или својству академских грађана, не смеју то да чине у име својих колега или академске институције. Не смеју злоупотребљавати ауторитет своје професије и академске институције, ради остваривања неких других интереса или у политичке или било које друге сврхе. Ниједан циљ, ниједан интерес, ниједна вера не могу бити оправдање за повреду закона човечности.

27. Академски грађани, када су у ситуацији да следе сопствене интересе, никада не смеју дозволити да ти интереси угрозе било који циљ дефинисан принципима и правилима етичког кодекса.

Свесни вредности тј. циљева академске делатности, којима су посвећени, свесни моралних вредности којима су оплемењени као и кобних последица предрасуда, непросвећености, незнања, неукуса и неморала, сваки члан академске заједнице Медицинског факултета у Нишу – сваки наставник, сваки сарадник, сваки истраживач, сваки студент – заветује се самоме себи и другима да ће увек и у свакој ситуацији поштовати морални закон, принципе и правила кодекса професионалне етике Медицинског Факултета у Нишу.

Овај Кодекс професионалне етике важи и примењиваће се осмог дана од дана доношења и објављивања на интернет страници Факултета.

Број: 14-5785-3
У Нишу, 08.10.2007. године.

**ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА**

Проф. др Милан Вишњић